

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 REYKJAVÍK

DAGSETNING

TILVÍSUN

Reykjavík, 23. maí 2006 2006050101
G-ums 03/06

Umsögn um 794. mál, frumvarp til laga um breytingu á lögum um olúgjald og kílómetragjald.

Með bréfi dagsettu 5. maí 2006 óskar háttvirt efnahags- og viðskiptanefnd Alþingis eftir umsögn ríkisskattstjóra um 794. þingmál, frumvarp til laga um breytingu á lögum nr. 87/2004, um olúgjald og kílómetragjald o.fl., með síðari breytingum. Einnig óskar nefndin umsagnar um breytingatillögur á þingskjölum nr. 1250 og 1270. Umsögn ríkisskattstjóra fer hér á eftir.

Með 1. og 2. gr. frumvarpsins eru lagðar til breytingar á skattheimtu vegna bifreiða björgunarsveita sem notaðar eru við björgunarstörf og skráðar eru sem slíkar í ökutækjaskrá. Lagt er til að heimiluð verði notkun gjaldfrjálsrar litaðrar olíu á slíkar bifreiðir, en í stað þess verði greitt kílómetragjald af notkun þeirra. Í athugasemdum við frumvarpið kemur fram að tillögunum er ætlað að leiða til lægri skattgreiðslna. Tillögur þessar eru fremur af pólitískum toga en skatttæknilegum. Að mati ríkisskattstjóra eru tillögurnar vel til þess fallnar að ná yfirlýstu markmiði og samrýmast þeim frávikum, frá skyldu til greiðslu olúgjalds af eldsneyti ökutækja, sem fyrir eru í lögunum.

Með 4. og 5. gr. frumvarpsins er lagt til að framlengdur verði til loka yfirstandandi árs gildistími tímabundinnar lækkunar olúgjalds og kílómetragjalds, sem að óbreyttu stæði til 1. júlí n.k. Forsendur lækkunarinnar eru tilgreindar í athugasemdum við frumvarpið og gerir ríkisskattstjóri ekki athugasemdir við þær.

Í 20. gr. laga nr. 87/2004 er kveðið á um refsíabyrgð. Í fyrstu þremur málsgreinum greinarinnar er kveðið á um ábyrgð olúgjaldsskyldra aðila (seljenda olíu) og í 4. mgr. ábyrgð eigenda og umráðamanna ökutækja. Í 7. mgr. er m.a. kveðið á um að skattranssóknarstjóri ríkisins geti ákvarðað sektir, þ.e. að hann geti gefið eiganda eða umráðamanni ökutækis kost á að ljúka máli með greiðslu sektar telji hann að brot samkvæmt 3. mgr. greinarinnar varði ekki þyngri refsingu en sekt. Ljóst má vera að tilvísun til 3. mgr. fær ekki staðist enda er ekki kveðið á um refsíabyrgð eigenda og umráðamanna ökutækja í þriðju málsgrein greinarinnar, heldur hinni fjórðu. Sú leiðrétting sem lögð er til með 3. gr. frumvarpsins er því nauðsynlega að mati ríkisskattstjóra.

Í 7. mgr. 20. gr. laganna nr. 87/2004 er jafnframt kveðið á um heimild ríkisskattstjóra til að ákvarða eiganda eða umráðamanni ökutækis sekt fyrir brot skv. 4. mgr. greinarinnar í þeim tilvikum að telja meggi að akstur hafi ekki verið vantalin. Af því skilyrði má ráða að sektarheimild ríkisskattstjóra takmarkist við brot er varða það að búa ökutæki virkum öikumæli og skrá akstur sem greiða skal af kílómetragjald. Heimildir skattranssóknarstjóra

ríkisins og ríkisskattstjóra til ákvörðunar sekta fela í sér frávík frá þeirri meginreglu, sem fram kemur í 4. mgr. 18. gr. laganna, að yfirskattanefnd ákvarði sektir skv. 20. gr. nema máli sé vísað til opinberrar rannsóknar og hugsanlegrar dómstólameðferðar. Í lokamálslið umræddrar 7. mgr. 20. gr. er kveðið á um að sektarfjárhæð sem ríkisskattstjóri ákvarðar, 5.000 til 10.000 krónur, skuli dragast frá sektarfjárhæð samkvæmt 4. mgr., sem numið getur allt að tífalðri þeirri fjárhæð sem ætla má að dregin hafi verið undan eða hafi verið ofendurgreidd. Af því má ráða að gert sé ráð fyrir að til viðbótar sekt sem ríkisskattstjóri ákveður geti komið sekt samkvæmt ákvörðun skattrannsóknarstjóra eða yfirskattanefndar, eða jafnvel eftir atvikum sekt tildæmd við dómstólameðferð. Ríkisskattstjóri telur, í ljósi þeirra ríku krafna sem gera verður til refsheimilda, að nokkuð skorti á skýrleika umræddra ákvæða um ákvörðun sekta, þ.m.t. um afmörkun þeirra brota sem sæta skuli hverri og einni málsmeðferðinni.

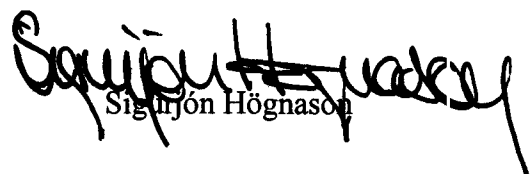
Eins og að framan greinir getur sekt vegna brota sem lýst er í 4. mgr. 20. gr. laga nr. 87/2004 hæst numið tífalðri þeirri fjárhæð sem ætla má að undan hafi verið dregin. Á það m.a. við um það brot að nota heimildarlaust litaða gjaldfrjálsa olíu á skráningarskylt ökutæki. Hér má í dæmaskyni nefna það tilvik að við eftirlit Vegagerðarinnar kæmi upp grunur um að lituð olía væri á eldsneytistanki fólksbifreiðar. Vegagerðin tæki sýni af olíunni og sendi það ríkisskattstjóra, sem léti efnagreina sýnið og í ljós kæmi að um litaða olíu í skilningi laga nr. 87/2000 væri að ræða. Ríkisskattstjóra bæri þá að vísa málinu til skattrannsóknarstjóra ríkisins, sem tæki við rannsókn þess, enda ekki um að ræða brot af þeim toga sem sektarheimild ríkisskattstjóra nær til. Rannsókn skattrannsóknarstjóra leiddi í ljós ásetning eiganda eða stórkostlegt gáleysi hans. Ekki yrði hins vegar sannað að lituð olía hefði í an. an tíma verið notuð á bifreiðina. Upplýst væri þá að eigandinn hefði komið sér hjá greiðslu olíugjalds af hámarki einni tankfyllu, þ.e. 40-50 lítrum olíu. Skatturinn sem ætla mætti að undan væri dreginn næmi því u.þ.b. 2.000 kr. og sektarfjárhæð yrði að hámarki 20.000 kr. hvort heldur sekt yrði ákvörðuð af skattrannsóknarstjóra eða yfirskattanefnd. Ríkisskattstjóri telur, í ljósi þungar og kostnaðarsamrar málsmeðferðar, að varnaðaráhrif umræddra ákvæða verði varla sem skyldi.

Með breytingatillögu á þingskjali nr. 1250 er lögð til breyting á ákvæði um ráðstöfun skatttekna í 2. mgr. 23. gr. laga nr. 87/2004. Lagt er til að 4,5% innheimtra tekna af olíugjaldi, kílómetragjaldi og sérstöku kílómetragjaldi renni til eflingar almenningsgangna og aukningar hluts vistvænna orkugjafa í samgöngum. Ríkisskattstjóri telur tillöguna alfarið vera af pólitískum toga og gerir ekki aðra athugasemd við hana en að benda á, að sú ráðstöfun skattfjár sem lögð er til yrði á kostnað Vegagerðarinnar.

Breytingatillögur á þingskjali nr. 1270 er efnislega tvíþættar. Annars vegar er lagt til, að í s. að þess að framlengja gildistíma tímabundinnar lækkunar olíugjalds eins og lagt er til í frumvarpinu, þá verði olíugjald lækkað enn frekar fram til loka yfirstandandi árs. Hins vegar er lögð til samsvarandi tímabundin lækkun vörugjalds á bensín. Ríkisskattstjóri sér ekki ástæðu til að gera athugasemdir við tillögur þessar eða þær forsendur sem fyrir þeim eru færðar í greinargerð flutningsmanna.

Virðingarfyllt
f. h. ríkisskattstjóra

Ingvar J. Rognvaldsson

Sigrún Högnason